

MOCIÓ QUE EL GRUP MUNICIPAL D'ERC PRESENTA AL PLE

PROCEDIMENT

SEC _Expedients Secretària 2017/23
PRP2017/741

MOCIÓ QUE EL GRUP MUNICIPAL D'ERC PRESENTA AL PLE, DE SUPORT MUNICIPAL AL BANC DEL TEMPS

Aquesta visió panoràmica de l'acció i el sentit del Banc del Temps s'estructura en tres parts coherents entre si, concebudes per argumentar com és de beneficiós i positiu un Banc del Temps fort al Berguedà, i com ho podria ser encara molt més si l'ajuntament de Berga li donés un suport decidit.

La primera part consisteix en una concisa descripció dels mals que pateixen la societat i les persones causats per l'individualisme absolut, expressat en l'economia i en la política a través del capitalisme neoliberal.

La segona part busca correccions a aquests mals, noves maneres d'entendre les relacions entre les persones. En aquestes noves vies d'interactuació, presentem els Bancs del Temps, els seus objectius i funcionament, en la seva triple dimensió política, econòmica i social.

La tercera part concreta la segona, explicant l'evolució i l'impacte del Banc del Temps al Berguedà, i quins beneficis està reportant a la comarca, així com fins a quin punt podrien augmentar si hi hagués un suport institucional.

Quan les coses rutllen bé no cal introduir-hi canvis; és quan hi ha problemes, que cal fer modificacions substancials. Per poc que se sigui reflexiu i observador, es veurà que en el nostre món, tant el local com el globalitzat, hi ha problemes molt greus.

Sense ànim de ser catastrofistes i negatius, volem enumerar alguns d'aquests problemes, sense analitzar-los, però fent-nos el càrrec del món on vivim. L'objectiu de l'esment telegràfic d'amenaques per a la vida col·lectiva és comprendre que els ha originat l'individualisme hegemònic característic de la nostra societat. Durant les darreres dècades tothom ha mirat pels seus interessos particulars i ha reflexionat ben poc en com cal construir una existència en comú, una coexistència i fins i tot una convivència.

Hi ha tots els problemes mediambientals lligats al canvi climàtic, d'efectes potencialment anihiladors.

Hi ha tot el seguit de problemes socials: precarització de les nostres vides, a través de la precarització del treball; augment del consum d'antidepressius i dels trastorns mentals; risc de col·lapse del sistema econòmic financer; una distribució dels recursos cada cop menys equitativa; la desigualtat social que emana d'unes diferències de poder cada cop més grans.

Tot això fa d'aquest món un lloc cada cop més hostil per a cada cop més gent. No parlem només de les víctimes de guerres, dels refugiats climàtics, de violència masclista o d'explotació laboral. També de les petites (i no tan petites) formes de violència del dia a dia. Parlem de persones vivint una solitud asfixiant, de gent gran arraconada, de grups d'exclusió (novinguts), de joves sense oportunitats reals de decidir sobre les seves vides, empesos a fer curs rere curs sense una trajectòria clara i sota enganys de futurs que mai es compliran, d'una creixent pressió social i econòmica, on ens juguem cada dia l'exclusió si no mantenim un lloc de treball amb unes condicions denigrants sota unes normes injustes, si no acceptem sotmetre'ns a l'assistencialisme o si simplement aspirem a pensar per nosaltres mateixos, a ser més lliures, a tenir una vida més autèntica i coherent amb els nostres principis.

Davant tot això, la majoria de les institucions actuals han quedat obsoletes, ja no compleixen el que prometen. El mercat no gestiona els recursos de forma eficient i sostenible per al bé de tothom, els Estats s'han mostrat ineficients com a protectors del benestar i la dignitat de les persones, les ONG s'han convertit en empreses, els sindicats no defensen prou els treballadors. Els béns i les

activitats bàsics s'han convertit en articles de mercat: l'habitatge i la salut es guien per l'afany de lucre, la principal funció del treball ja no és generar recursos per a les persones sinó moure diners a qualsevol cost, les grans organitzacions polítiques estan al servei d'elits econòmiques i no representen la gent, i les lleis protegeixen els poderosos.

Aquest conjunt d'inequitats no és degut a uns quants malvats que ho controlen tot, perquè les relacions d'opressió travessen tota la societat. Hem de reconèixer que cap estructura no s'aguanta sense la cooperació de totes les seves parts. No arreglarem res mentre culpem altres llunyans dels nostres mals i ens eximim nosaltres de qualsevol responsabilitat.

Els que tenim una situació privilegiada no estem disposats a compartir els avantatges professionals, econòmics i socials. L'individualisme ens ha portat a veure els altres com a competidors, amenaces, rivals per un lloc de treball, per uns recursos, per un estatus. En aquesta competició absurda acabem defensant estructures socials que ens oprimeixen i en què tots hi acabem perdent. Aquest mateix individualisme, juntament amb la por, ens ha empès a buscar raconets de seguretat i a refugiar-nos en petits grups de coherència ideològica que eviten interactuar amb qui pensi o actuï de manera diferent. Això ens ha abocat al precipici.

Cada cop hi ha més ciutadans que rebutgen aquest model i desitgen un canvi. D'aquí que en els darrers anys hagi augmentat molt la seva implicació en l'àmbit públic a fi de crear una societat més responsable, interessada en el bé de tots. Però aquest desig sovint topa amb diversos obstacles burocràtics, legals, culturals, socials i econòmics.

Probablement, el principal d'aquests obstacles ha estat la desconfiança entre les persones, que ens empeny a sotmetre'ns cegament a lleis escrites des de la distància i a diners impresos per desconeguts, que no reflecteixen cap realitat social. La urgent transformació social requereix la substitució de l'individualisme a ultrança per la confiança en els altres. Aquesta confiança no elimina la diferència entre individus, no requereix persones iguals, ben al contrari, exigeix pluralitat i diversitat perquè es pugui establir un diàleg i una cooperació. Només amb aquest canvi de mentalitat serà possible assolir canvis en les relacions personals i institucionals.

Podem parlar molt d'assemblees de carrer, de participació ciutadana, de coproducció, de pressupostos participatius o de tantes altres idees de moda. Però tot això demana abans que res que tu i jo confiïm l'un en l'altre. Transformació social, transformació personal i transformació cultural s'impliquen recíprocament, no n'hi ha una sense les altres.

Tenir confiança significa que els partits polítics, les entitats, les empreses i les persones del carrer estiguem decidits a entendre'ns. I el primer pas de tot això és conèixer-nos. No ens coneixem, la imatge que tenim uns dels altres es basa en prejudicis i estereotips. Ens cal sortir de la desconfiança, atrevir-nos a conviure en la diversitat enriquidora i a relacionar-nos fent coses junts, engegar iniciatives conjuntes en què tots ens veiem reflectits, en què ningú es senti menystingut.

Aquí és on entren iniciatives com el Banc de Temps. El nostre projecte persegueix varis objectius, però el principal és que la gent ens relacionem i ens coneguem superant prejudicis i tendències d'exclusió. Que la gent gran es relacioni amb gent jove, que els nouvinguts es relacionin amb els autòctons, i que grups gregaris deixin de rebutjar-se entre ells. En aquesta nova manera de plantejar les relacions ningú no està per damunt de ningú.

Amb vista a aquest objectiu, el Banc del Temps planteja un projecte econòmic, polític i social. En l'àmbit econòmic, permet accedir a recursos i resoldre petites dificultats a través de l'acció de persones i entitats concretes. En l'àmbit polític, promou que les persones ens involucrem més en les tasques comunitàries, ens ajuda a superar barreres i ens dota de poder a través d'enfortir la nostra autoestima i la nostra xarxa social. I en l'àmbit social, permet reconstruir i fer créixer la confiança entre nosaltres. De fet, tots els intercanvis són el mitjà per recuperar el valor més gran de qualsevol societat, la confiança en el veí.

El funcionament és a través d'intercanvis o realitzant activitats en grup, oferint el nostre oci, tot allò que realment gaudim fent i que la nostra societat centrada en el lucre financer acostuma a menysprear. D'aquesta manera quan una persona necessita qualsevol cosa li ho demana a un altre participant i a canvi haurà d'ajudar algú altre quan vulgui.

El banc de temps no cerca ser un sistema econòmic o social alternatiu a l'actual. Simplement és una eina, que promou que les persones ens relacionem i ens redescobrim. Nosaltres no sabem quin model social s'ha de generar, però tenim fe en l'ésser humà i sabem que qualsevol futur desitjable passa perquè siguem tots els ciutadans els que ens impliquem en fer d'aquest un món millor.

El Banc de Temps no és una associació tradicional, ni un grup d'esplai; és una xarxa social sense obligacions, on tothom és benvingut i valorat, i en què, passi el que passi, quan el món d'algú s'enfonsi només hagi d'aixecar la mà per trobar algú que li respongui sense que vegi amenaçada la seva dignitat, sense haver de pidolar, ni agenollar-se. És un suport incondicional entre iguals.

El projecte es va iniciar l'any 2010, ja són 7 anys en què s'ha estat treballant fent créixer aquest projecte i innovant constantment. En el que portem d'any, s'han realitzat 341 intercanvis, que han suposat unes 950 hores de col·laboració entre persones i un augment de prop del 150% de tots dos respecte el mateix període de l'any anterior. De la mateixa manera també ha augmentat la quantitat de participants, actualment ja en són 183. Però tot això només són números, que tan sols ens poden orientar sobre la marxa general del Banc del Temps. Tanmateix, el que realment importa són les històries personals que hi ha darrera, el que dona sentit existencial a tot plegat. Hem pogut viure com persones que estaven terriblement soles han trobat companys que els han donat suport quan més ho necessitaven, com algú que vivia en una situació propera a l'esclavitud n'ha trobat una sortida, com altres que havien perdut la confiança en si mateixos i en els altres l'han recuperat quan han sentit valorades i apreciades les seves habilitats i competències, i quan s'han adonat que podien ajudar altres.

Per tal de fer créixer el projecte i dotar-lo de major sostenibilitat, ara necessitem suport i implicació real dels organismes públics. Principalment en el que fa referència a la promoció de la participació ciutadana i en el canvi de la visió actual segons la qual la ciutadania veu l'ajuntament com una cosa externa a ella. En aquesta línia veiem de gran utilitat algunes propostes com que a través d'hores del Banc de Temps es puguin obtenir entrades per al teatre o la piscina, bitllets d'autobús i zones d'estacionament al carrer, poder fer voluntariat a canvi d'hores a l'hospital, la residència d'avis i en tasques que depenguin de l'ajuntament i afectin al bé de tots, etc.

Però tot això només són bones idees de futur, abans necessitem poder parlar. Portem molt temps intentant poder fer algun avenç en aquesta direcció però només hem anat de tècnic en tècnic i de regidor en regidor sense avançar. Entenem que el projecte que hem construït és difícil de classificar dins d'una estructura tan jerarquitzada i discrecional com és l'administració pública. Les iniciatives com el banc de temps acaben afectant totes les àrees i això dificulta el seu encaix. Per això el que necessitem és un interlocutor, un tècnic de l'ajuntament que tingui entre les seves funcions ser la referència per al Banc de Temps dins de l'ajuntament, que mantingui una reunió mensual amb l'equip gestor d'aquesta entitat per estar sempre al dia i amb qui puguem aprendre conjuntament i coordinar-nos.

Esperem que amb això puguem continuar avançant cap a fer del Berguedà una comarca puntera en iniciatives d'innovació social, un repte difícil però no per això menys desitjable.

Per tot l'exposat fins ara, es proposen els següents acords:

ACORDS

1. L'Ajuntament es compromet a designar un tècnic que faci d'interlocutor per al Banc de Temps, i a estudiar la manera per tal d'establir-ho dins de les seves funcions contractuals.
2. Que s'estableixi una reunió mensual entre el tècnic i l'equip gestor del Banc de Temps.

Berga, 6 de juliol de 2017

Jordi Pujals Pérez regidor d'ERC a l'Ajuntament de Berga.